

Ni m hy v ng đang lên v m t « mùa xuân Mi n Đi n »

*Các n tù nhân chính tr Mi n Đi n ra kh i nhà tù Insein, Rangoon, 12/10/2011.
REUTERS/Soe Zeya Tun*

Bài xã lu n trên trang nh t Le Monde ch y hàng t a « Ni m hy v ng đang lên v m t “mùa xuân Mi n Đi n” ».

Bài vi t nh n đ nh : M t trong nh ng qu c gia khép kín nh t trên th gi i đang m ra.

N n đ c tài hung ác t n t i t năm 1962 đ ng nh đang b t đ u chuy n đ i.

B n năm sau « cu c n i d y c a các tầng ni », b t p đoàn quân s đàn áp trong máu, trong hi n t i nhi u ng i r t hy v ng vi c Mi n Đi n s dân ch hóa.

Ngày 12/10 v a qua, chính quy n Mi n Đi n đã tuyên b tr t do cho 120 tù chính tr . Chính quy n cũng thành l p m t y ban nhân quy n.

Cách đây vài tu n, y ban này th a nh n Mi n Đi n có các « tù nhân l ng tâm ». Đây là chuy n x y ra l n đ u tiên t i qu c gia đ c tài này.

Đi m l i quá trình chuy n hóa g n đây c a Mi n Đi n, v i vi c m t t ng th ng đ c b u lên vào tháng 11 năm ngoái, trong m t cu c b u c mang tính dân x p, đ đ ng đ u m t ê kíp g m các lãnh đ o dân s và quân s , Le Monde nh n xét :

H n n a th k sau cú đ o chính đ a các t ng lĩnh hung hăng, ngu d t và tham nh ũng lên n m quy n, tân t ng th ng Mi n Đi n hi n nay đ ng tr c s m nh ph i th c hi n m t cu c chuy n đ i đ y khó khăn, h ng đ n m t ch đ dân s và dân ch .

T ng th ng Mi n Đi n là ng i ch tr ng l nh ân xá m i đây, liên quan đ n 6.000 tù nhân.

Bi n pháp này, cùng v i m t lo t các sáng ki n khác, nhìn trong t ng th , đã mang l i ni m hy v ng r ng, t i vùng Đông Nam Á, s có m t « mùa xuân Mi n Đi n ».

D ng nh t ng th ng m i c a Mi n Đi n đã quy t đ nh đ a ra m t tín hi u cho th y s th ng nh t gi a l i nói và vi c làm, ng c h n l i v i các di n văn đ y tính hoang t ng c a nh ng ng i ti n nhi m.

Le Monde nh n m nh, c n ph i ca ng i s d ũng c m và thông minh c a nhà lãnh đ o đ i l p, bà Aung San Suu Kyi, gi i Nobel Hòa bình, đ c tr t do sau 13 năm qu n ch , đã ch p nh n đ i tho i v i ch đ .

Bà đã t i th đô g p t ng th ng và liên t c đ i tho i v i đ i di n c a chính ph . Trong hi n t i, Aung San Suu Kyi là hi n thân cho m t đ i l p b chia r và suy y u, sau các đàn áp. S m nh c a bà là h t s c khó khăn. Quá trình dân ch hóa đang di n ra do chính quy n ch tr i, v n b nhi u ng i nghi ng là không thành th c. Theo các nhà ho t đ ng nhân quy n, còn t i h n

2.000 tù nhân chính tr b giam gi .

Le Monde ghi nh n hành đ ng tri t đ nh t m i đây c a chính quy n Mi n Đi n, là hoãn đ án đ p th y đ i n Myitsone, do m t t p đoàn Trung Qu c đ m trách, có kh năng gây ra các th m h a môi tr ng nghiêm tr ng. Hành đ ng này cho th y Mi n Đi n mu n thoát kh i vòng ki m t a c a Trung Qu c.

Le Monde cho r ng, trong khi Hoa K hoan nghênh các chuy n bi n đang di n ra t i Mi n Đi n, Châu Âu cũng c n noi theo m t cách th n tr ng, và ph n ng m t cách tích c c tr c m i d u hi u tích c c t Mi n Đi n.

H i ngh Tài chính G20 : Các đ xu t c a Pháp gi i quy t kh ng ho ng vùng euro

Hôm nay, b tr ng Tài chính và th ng đ c các ngân hàng Trung ng c a các n c trong nhóm G20 h p t i Paris, đ chu n b cho H i ngh Th ng đ nh G 20 s đ c t ch c vào các ngày m ng 3 và 4/11 t i Cannes, mi n nam n c Pháp. Nhân đ p này, báo kinh t Les Echos, có bài « Paris ti t l các đ xu t c a Pháp đ gi i quy t cu c kh ng ho ng châu Âu ».

T báo nh n đ nh, h i ngh c p b tr ng c a G20 có m c tiêu hoàn t t m t k ho ch t ng th nh đã h a v i Hoa K h i tháng Chín v a qua, nh m tránh đ cho kinh t th gi i r i vào suy thoái.

M t khác, G 20 cũng muoson tr n an các đ i tác cho dù s đ c u v t đ ng euro còn ph i đ c ti p t c th o lu n t i cu c h p c a H i đ ng châu Âu, ngày 23/10 t i đây.

Les Echos cho bi t, nh m gi i quy t kh ng ho ng, trong t cách ch t ch G20, Pháp ti t l các đ xu t liên quan đ n Qu Bình n Tài chính châu Âu, v n đ m t kh năng thanh toán « có ch n l c » c a Hy L p và h s tăng v n cho các ngân hàng.

Cho đ n nay, b Tài chính Pháp ng h kh năng bi n Qu Bình n Tài chính châu Âu – FESF – thành m t ngân hàng. Qu này đ c thành l p h i tháng Năm 2010 nh m giúp đ Hy L p, B Đào Nha, Ailen.

L i th c a vi c chuy n đ i này là các n c có th đ ngh Ngân hàng Trung ng châu Âu – BCE - giúp đ khi c n thi t. Tuy nhiên, đây ch là m t g i ý, b i vì BCE đã ph n đ i vi c này.

V vi c nâng m c v n cho Qu , Pháp và Đ c không ch ng nh ng cho r ng m c v n là 440 t € là đ . Do v y, gi i pháp có th s là cho phép Qu FESF đ ng ra b o lãnh các công trái đ c

phát hành bởi các nước đang gặp khó khăn về tài chính. Điều này cho phép FESF không cần phải huy động mới nguồn tài chính quá lớn.

Một vấn đề quan trọng khác là việc triển khai Cơ chế ổn định châu Âu – MES – thay thế cho Quỹ FESF.

Cơ chế MES do các bộ trưởng Tài chính khu vực đồng euro lập ra hồi tháng Ba năm nay và theo dõi tiến triển đi vào hoạt động từ giữa năm 2013, nhằm hỗ trợ tài chính cho các nước trong khu vực đồng euro gặp khó khăn.

Lợi thế của cơ chế MES là các quy định quan trọng chỉ cần đồng thuận trong hội đồng các thống đốc Ngân hàng Quốc gia các thành viên khu vực euro, trong khi mới khi hoạt động liên quan đến FESF đều phải được Quốc hội 17 thành viên phê chuẩn.

Vấn đề Hy Lạp mới khả năng thanh toán mới phần các công trái đã phát hành, cho đến nay, mới số nguồn tin nói đến con số 21%. Gần đây, Pháp đã chấp nhận nói đến tỷ lệ cao hơn, có thể từ 40 đến 50%. Tuy nhiên, Paris không chấp nhận khả năng đi huy động nguồn vốn mới để « thanh toán bộ công trái » cho các khoản nợ công trái mà Hy Lạp không thể trả được.

Đối với Pháp, hoàn toàn có thể quên lý do của việc để cho Hy Lạp phá sản mới phần, « có chuyện đó ». Trong khi đó, Ngân hàng Trung ương châu Âu lại chỉ nghĩ lại việc để cho một Nhà nước trong khu vực đồng euro phá sản, cho dù chỉ là mới khả năng thanh toán mới phần nợ công, đồng thời BCE cũng không đồng ý bộ khu vực ngân hàng từ nhân phải gánh chịu hậu quả.

Liên quan đến việc nâng mức vốn cho các ngân hàng, Paris cho rằng các ngân hàng Pháp có thể tự huy động vốn trên thị trường và không cần đến sự trợ giúp của Nhà nước, tức là không dùng đến tiền đóng thuế của người dân.

Theo bộ Tài chính Pháp, trong trường hợp xấu nhất, Paris có thể bắt các ngân hàng giảm bớt hoặc không chia lãi cho các cổ đông và dùng số lãi chi phí để nâng mức vốn tự có. Một khác, từ năm 2008 đến nay, các ngân hàng Pháp đã bơm xung vào nguồn vốn tự có khoảng 50 tỷ euro.

Tuy nhiên, trong hoàn cảnh hiện nay, cần phải nâng mức vốn tự có lên đến 9%. Pháp không phải đợi, nhưng nhìn nhận rằng là cần phải có lịch trình để thực hiện việc này.

Trung Quốc : ngày càng có nhiều nghi ngờ đoàn công nhân đến lập vỉa nhà n

Báo L'Humanité quan tâm đến phong trào công nhân tại Trung Quốc, với một loạt bài viết được nhóm lại trong đề tài : « Trung Quốc : tình hình nào cho phong trào công nhân ? ».

Các bài viết này được L'Humanité dẫn lại từ các tham luận tại Hội thảo quốc tế về các xung đột trong lĩnh vực lao động, và được tổ chức tại Vienna (Áo) cuối tháng trước, với sự tham gia của các nhà nghiên cứu, các nhà hoạt động nghiệp đoàn, các đại diện của nhiều tổ chức phi chính phủ Châu Âu và Trung Quốc.

Như chúng ta biết, các cuộc bãi công lớn tại Trung Quốc năm 2010 tại tỉnh Quảng Đông trong các xí nghiệp của tập đoàn Honda đã tạo nên một tình hình chưa từng có tại Trung Quốc. Theo đó, lần đầu tiên, các công nhân lao động Trung Quốc tham gia vào một phong trào xã hội lớn để bày tỏ tiếng nói của họ.

Bài viết của ông Wolfgang Greif, thành viên nghiệp đoàn Áo Liên minh nghiệp đoàn làm công trong khu vực tư nhân (GPA-DJP), cho biết :

Công đoàn chính thức của Trung Quốc hiện nay (ACFTU) đang trở thành một thách thức lớn. Nếu như không thay đổi để đóng vai trò đại diện cho các quyền lợi của công nhân, công đoàn này sẽ bị cô lập.

Trên thực tế, công đoàn chính thức Trung Quốc không có chân trong các tổ chức nghiệp đoàn chủ yếu trên thế giới, như CSI – Liên hiệp nghiệp đoàn quốc tế, OIT – Tổ chức Lao động Quốc tế, hay FSM – Liên hiệp Công đoàn Thế giới. Tuy nhiên, lãnh đạo nghiệp đoàn Áo cũng ghi nhận một số nỗ lực mới đây của Công đoàn chính thức của Trung Quốc tham gia đối thoại với quốc tế, đặc biệt với nghiệp đoàn các nước phát triển, chủ yếu qua các kênh phi chính thức.

Nhà nghiên cứu Lui Huilin, thuộc Đại học Bắc Kinh, khẳng định các mâu thuẫn chủ - thợ tại Trung Quốc ngày càng nghiêm trọng.

Nhà nghiên cứu Huang Jisu, thuộc Viện Hàn lâm Khoa học Xã hội Trung Quốc, thì cho rằng cái giá phải trả về xã hội và con người cho sự phát triển kinh tế hiện nay là quá lớn, vì vậy cần phải sáng tạo ra một mô hình khác cho tương lai.

Bài viết của nhà Trung Quốc học Tim Pringle, Đại học Warwick (Anh Quốc), lưu ý : Thành công của các cuộc bãi công của công nhân, tại các cơ sở của Honda ở Quảng Đông năm ngoái, đã kích thích phong trào công nhân.

Ông cho biết, năm 2010, khoảng 600 tấn chất nghi ngờ đoàn vßi 2.000 đßi đißn cßa công nhân hoạt đßng đßc lßp vßi Công đoàn cßa Nhà nßu c, tßi Trung Quốc.

Gißng viên đßi hßc Anh Quốc phßng đoán, hß thßng chính trß hißn nay tßi Trung Quốc sß tiếp tục khßng chß sß nßi lên cßa mßt phong trào công nhân ß quy mô qußc gia. Xu thß này, nßu trở thành hißn thßc, mang trong lòng nó nguy cß đßm lßa bißn thành đßm cháy, các phßn kháng tiếp phát mang tính đßa phßng mßt khi bùng lên, sß lan tràn không kiểm soát nßi, nhß cßu chß tßch Trung Quốc Mao Trßch Đông tiếp tuyên truyßn.

Các cuộc tßn công bßng máy bay không ngßi lái cßa Hoa Kỳ lißu có hßp pháp ?

Trong các chß đß qußc tiếp hôm nay, Le Figaro và Le Monde đßc biết chú ý đßn vßc các cuộc tßn công bßng máy bay không ngßi lái cßa Hoa Kỳ bß nhßu ý kiến phßn đßi.

Đßc biết sau vß giáo sĩ Anwar al-Awlaqi, qußc tịch Mß, gßc Yemen, bß máy bay không ngßi lái bßn chßt tßi Yemen, vì bß kết tßi chß trßng tiếp tục cß Thánh chißn khßng bß chßng Hoa Kỳ.

Các tßn bß kết thußt gßn đây cho phép quân đßi Mß tiếp nßu hàng các cuộc không kích tiếp máy bay không ngßi lái vßi đß chính xác cao.

Theo Le Monde, riêng tßi Pakistan tiếp thßng Obama đã tăng lên gßp năm lßn sß các cuộc tßn công bßng máy bay không ngßi lái, so vßi thßi tiếp thßng Bush.

Sß lßng ngßi bß thiệt mßng do các cuộc tßn công này là khoảng 1.300, tiếp cß cũng tăng gßp năm lßn. Đa sß ngßi Mß (khoảng 60%, theo mßt đßu tra đß lußn) ßng hß cách tiếp thßng Mß tiếp nßu hành chßng khßng bß.

Tuy nhiên, Le Figaro cho biết, vßc sß đßng máy bay không ngßi lái bß mßt sß tiếp tục dân số đßt câu hỏi : Tiếp sao Washington tiếp giành cho mình quyßn quyßt đßnh cái chßt cßa mßt công dân Mß, trong trßng hßp giáo sĩ Anwar al-Awlaqi, vßn đßc Hißn pháp bßo vß, tßi Yemen - mßt đßt nßu cß trong hoàn cßnh tiếp bình.

Tôi sao ngái bá quyái cá vũ cho kháng bá lái không đác háng mát phiên toà công báng ?

Cho đến nay, chính quyán Obama không đáa ra câu trái lái vá chuyán này, và coi ráng, đây là mát ván đá thuác lĩnh vác bí mát quân sá.

Trang nhát các báo Pháp

Vá thái sá quác tá hôm nay, Le Figaro cháy trên trang nhát hàng tít « « Iran chuán bá sán xuát bom hát nhân », vái thông tin Cá quan Năng láng Nguyên tá Quác tá chuán bá lên án mát cách đát khoát tính chát quân sá trong cháng trình hát nhân cáa Teheran.

« Anh Quác hián đái hóa các quyác ká váng báu » là chá đá thá hai trên trang nhát Le Figaro. « Tá Châu Âu sang nác Má, nháng ngái “phán ná” là ai ? », tá La Croix quan tâm đán phong trào Chiám láy phá Wall (Occupy Wall Street) tái nác Má hián nay, báng cách so sánh vái các phong trào chiám các vá trí mang tính biáu táng tái nhiáu quác gia Châu Âu, bùng phát tá sáu tháng nay.

« Kháng hoáng khu vác đáng euro : các giái pháp do Pháp đá xuát » là hàng táa chính cáa Les Echos.

Tá báo nhán mán nhá đán đáng cáa chính phá Pháp tái hái nghá Tài chính cáa nhóm G20 đang dián ra hôm nay và ngày mai tái Paris.

Cuác báu cá sá bá đá chán ra áng cá viên táng tháng cáa đáng Xã hái Pháp, sau cuác tranh luán giáa hai áng viên vào ngày thá Tá và trác cuác bá phiáu vòng hai vào Chánh tái, cũng đác nhiáu báo Pháp quan tâm.

Le Monde ghi nhán trên trang nhát : « Tranh luán Aubry – Holland (hai áng cá viên lát vào vòng hai), cháng trình tranh cá kát thúc trong không khí căng tháng ».

« Các cá tri cáa vòng báu cá sá bá. Đán lát các bán ! » là hàng táa chính cáa Libération.

Tá báo mô tá không khí phân vân trong giái cá tri cáa đáng Xã hái trác ngày bá phiáu.

Le Figaro nhận thấy rằng những công nhân lãnh đạo những công nhân quy định UMP François Copé về « các vùng tái trong dá án [tranh cãi táng tháng] của đảng Xã hội ». « Báu cử sẽ bỏ phiếu của đảng Xã hội. Hãy đi tìm sự khác biệt ! » Báo l'Humanité tỏ ra thất vọng với cuộc tranh luận giữa hai đảng viên vòng hai của đảng Xã hội với nhận xét:

« Cuộc đấu sẽ rất thú vị. Tôi đã kết thúc với kết quả không ai đoán ai. Hai đảng viên đã thể hiện rất ít bất đồng ».